

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INBJUDNING

till öfvervarande af

årsexamen och läseårets afslutande

vid

HÖGRE ELEMENTARLÄROVERKET I ÖSTERSUND

den 1 och 2 Juni 1865.

Af

Abraham Sundberg,
Läroverkets Rektor.

Östersund, tryckt hos C. M. Berg, 1865.

Berättelse

om

Högre Elementarläroverket i Östersund

1864—1865.

A) Undervisningen.

Läsåret har, enligt läroverkets serskilda reglemente, varit fördeladt på tre terminer. Af dessa har *Höstterminen* detta läsåre infattat tiden från och med den 31 Augusti till och med den 20 December, *Vinterterminen* från och med den 11 Januari till och med den 31 Mars; *Vårterminen* öppnades den 1 April och kommer att afslutas den 2 instundande Juni.

Den dagliga lärotiden har infallit för klasserna III—VII klockan 7—9½ f.m. måndag, tisdag, torsdag, fredag, men klockan 7—9 f.m. onsdag och lördag; för klasserna I, II hvarje dag klockan 7—9 f.m.; och för samtliga klasserna från klockan 11 f.m. till klockan 2 e.m. De gemensamma andaktsstunderna hafva hållits klockan 6,40' f.m. och klockan 2 e.m.

Öfningarne i Sång hafva varit anställda klockan 4—5 e.m. måndag och torsdag, samt 9—10 f.m. och 4—5 e.m. onsdag och lördag; i *Musik* dagligen kl. 5—6 e.m.; i *Teckning* Onsdag kl. 12—2 med klassen I, samma dag kl. 11—12 med klassen II, tisdag kl. 1—2 och fredag kl. 11—12 med klassen III, onsdag och lördag kl. 10—11 med klasserna IV—VII, dessutom tisdag och lördag kl. 1—2 med realklassen IV och sistnämnde dag kl. 12—2 med realklasserna V, VI; *Gymnastik och Vapenöfningar* med klasserna I, II kl. 9—9½ f.m. måndag, tisdag, torsdag, fredag samt kl. 5—5½ e.m. tisdag och fredag, med klasserna III, IV kl. 9½—10 f.m. måndag, tisdag torsdag, fredag samt kl. 5½—6 e.m. tisdag och fredag; med klasserna V—VII kl. 5—6 e.m. måndag och torsdag samt kl. 4—5 e.m. tisdag och fredag.

Enligt den af Eforalstyrelsen fastställda läsordning har undervisningsskyldigheten och åliggandet att granska lärjungarnes skriftliga arbeten, utom förbindelsen att på andra tider än de i läsordningen bestämda lärotimmar anställa flyttningstentamina och examina, varit i hänseende till de olika läroämnena med följande antal timmar fördelad mellan lärarne:

- Rektor Sundberg:** Latin i klasserna VI och VII 14 timmar, granskning af de Latinska stilprofven i klass. VII och VI,1;
- Lektor Hammargren:** Franska i klass. V—VII, Engelska i klass. VI, VII, Filosofi i klass. VII, tillsammans 16 timmar, granskning af de i klass. V—VII förekommande Franska och Engelska skriföfningar;
- Lektor Dalén:** Matematik och Fysik i klass. V—VII tillsammans 17 timmar, granskning af klassens V Svenska uppsatser;
- Lektor Brandt:** Kristendom i klass. V—VII och Grekiska i klass. VI, VII tillsammans 19 timmar, granskning af afdelningens VI,1 Latinska stilprof;
- Adjunkten Weinberg:** Historia och Geografi i klass. III—VII samt Geografi i klass I tillsammans 19 timmar, granskning af klassiska liniens i klass. III Svenska skriföfningar;
- Adjunkten Augustin:** Modersmålet i klass. II—VII 16 timmar, granskning af VI och VII klassernas samt III realklassens Svenska uppsatser;
- Adjunkten Jonson:** Latin i klass. V och VI,1, Grekiska i klass. IV, V, Hebreiska i klass. VII, tillsammans 22 timmar, granskning af V klassens Latinska stilar;
- Adjunkten Svensson:** Kristendom och Latin i klass. III, IV 24 timmar;
- Adjunkten Öhmark:** utom Modersmålet alla ämnen i klass. II, 25 timmar;
- Adjunkten Lindström:** Tyska i klass. III—VI, Engelska i klass. III—V, tillsammans 18 timmar, granskning af de i dessa klasser förekommande Tyska skriföfningar;
- v. **Adjunkten Löjtnant Forsgren:** utom politisk Geografi alla ämnen i klass. I, 25 timmar;
- v. **Adjunkten Sehlberg:** Matematik i klass III och IV samt Naturalhistoria i klass. III—VI tillsammans 19 timmar, granskning af IV klassens Svenska uppsatser;
- Löjtnant Forsgren:** Gymnastik och Vapenöfningar 10 timmar;
- Kapiten Mühlfeldt:** Teckning och Välskrifning 9 timmar;
- Direktör Meutzer:** Sång och musik 12 timmar.

Genomgångna *lärostycken* och *begagnade läroböcker:*

Kristendom.

- 1:sta Klassen.** 1:a lexlaget: Bibl. Hist. Gamla Test. enligt Hübner till 30 berättelsen, Katekes 1:sta hufvudstycket. 2:a lexlaget: Bibl. Hist. till 40 berättelsen, Katekes 1 hufvudstycket. 3:e lexlaget: Bibl. Hist. hela G. Test., Katekes till 3:dje artikeln.
- 2:dra Klassen.** 1:a lexlaget: Bibl. Hist. 10 berättelser af Nya Test., Katekes från början af 3:dje art. till 220 frågan. 2:a lexlaget: Bibl. Hist. 40 berättelser,

- Katekes till 4:de hufvudstycket. 5:e lexlaget: hela Nya Test. Bibl. Hist. till 5:te hufvudstycket af Katekesen.
- 5 : d j e K l a s s e n . 1:a lexlaget: Katekesen till 2:a artikeln, repet. Bibl. Hist. (efter Ekel.) 42 berätt. af Gamla Test. repet. 2:a lexlaget: Katekes till 4:de hufvudst. Bibl. Hist. Gamla och Nya Testam.
- 4 : d e K l a s s e n . 1:a lexlaget: Katek. med förklaring 4 hufvudst. och repet. till 4 hufvudst., hälften af Rom. Brevf. med förklaring. 2:a lexlaget: hela Katek. m. förklaring, Lucaë Evang. Apostl. Gern. och halfva Rom. Brevf. med förklaringar.
- 5 : t e K l a s s e n . Vissa delar af Nya Testamentet. Öfversigt af dess innehåll och historia efter Welander. Första perioden af Kyrkohistorien efter Kornelius.
- 6 : t e K l a s s e n . Nedre afdelningen: Ap. Gern. 15—20 på grundspåket. Första och andra perioden af Kyrkohistorien.
Öfre afdelningen och
- 7 : d e K l a s s e n . Nedre afdelningen: Norbecks Theologi kap. 5—8. Galaterbrevet på grundspåket.
Öfre afdelningen: Tredje perioden af Kyrkohistorien samt hela Kyrkohistorien och Theologien repeterad.

H i s t o r i a o c h G e o g r a f i .

- 1 : s t a K l a s s e n . Historia, muntliga berättelser ur Sveriges sagoperiod. Geografi, 1:a lexlaget: inledningen till Sverige. 2:a lexlaget: hela Sveriges politiska. 5:e lexlaget: Sveriges, Norriges och Danmarks politiska efter Palmblad.
- 2 : d r a K l a s s e n . 1:a lexlaget: Rysslands polit. geografi till Södra Stor-Ryssland, Sveriges hist. till Konungarne af Ynglingaätten. 2:a lexlaget: Rysslands, Polens och Finlands pol. geografi samt repetition af Sveriges, Norriges och Danmarks, efter lärobok af Palmblad, Sv. hist. till Sverkerska och Erikska ätterna. 5:e lexlaget: Sv. hist. till Kalmare-Unionen efter lärobok af Dahm.
- 5 : d j e K l a s s e n . 1:a lexlaget: Sveriges historia under Kalmare-Unionen, samt Britiska rikets och Tysklands politiska geografi. 2:a lexlaget: Sveriges historia från och med Kalmare-Unionen till och med Carl IX, samt Britiska rikets, Tysklands, Nederländernas och Belgiens politiska geografi, efter Dahm och Palmblad.
- 4 : d e K l a s s e n . 1:a lexlaget: fortsättning af Sveriges historia till och med Christina samt Frankrikes politiska geografi. 2:a lexlaget: Sveriges historia fortsatt till och med Carl XII, samt Europas politiska geografi fortsatt till Grekland.

- 5:e lexlaget: Sveriges historia fortsatt och avslutad, samt Europas politiska geografi fortsatt och avslutad, efter Dahm och Palmblad.
- 5 : t e K l a s s e n . 1:a lexlaget: 1:sta perioden af Gamla historien, samt repetition af Europas politiska geografi till Britiska riket. 2:a lexlaget: 1:a och 2:a perioden af Gamla historien, samt repetition af Europas politiska geografi fortsatt till Nederländerna. 3:e lexlaget: 1:a, 2:a och 3:e perioderna af Gamla historien, samt repetition af Europas politiska geografi fortsatt till Frankrike, efter Ekelund och Palmblad.
- 6 : t e K l a s s e n . Nedre afdelningen. 1:a lexlaget: inledningen till Medeltidens historia samt repetition af Frankrikes politiska geografi. 2:a lexlaget: 1:a perioden af Medeltidens historia samt Europas politiska geografi fortsatt till Pyreneiska halfön. 3:e lexlaget: 1:a och 2:a perioden af Medeltidens historia, Svenska historien från Gustaf I:e till och med Carl IX, samt repetition af Europas politiska geografi avslutad.
- 7 : d e K l a s s e n . Öfre afdelningen. 1:a lexlaget: 3:e perioden af Medeltidens historia påbörjad, Svenska historien fortsatt till Christina, samt repetition af Europas politiska Geografi fortsatt. 2:a lexlaget: 3:e och 4:e perioderna af Medeltidens historia, den Svenska fortsatt till Frihetstiden samt översigt af verdensdelarnes utom Europa geografi efter Ekelund och Palmblad.
- 7 : d e K l a s s e n . Nyare historien efter Palmblad, den Svenska avslutad efter Ekelund, samt påbörjad repetition af allt det föregående.

N a t u r v e t e n s k a p .

- 1 : s t a K l a s s e n . Fysisk geografi, land och haf, efter Palmblad.
- 2 : d r a K l a s s e n . Botanik, inledning efter Anderssons lärobok; insamling af 25 vextarter.
- 3 : d j e K l a s s e n . Klassiska linien: Terminologi, Anderssons lärobok till blomman. Insamling och examinering af 75—100 Phanerogamer. Exkursioner.
 Reala linien: Botanik lika med klassiska linien. Zoologi, inledning och de första ordningarne af Mammalia.
- 4 : d e K l a s s e n . Klassiska linien: det viktigaste af Phanerogamernas Terminologi. Insamling och examinering af ytterligare minst 100 vaxtarter. Exkursioner.
 Zoologi, 1:a lexlaget: Mammalia, 2:a lexlaget: till Glires.
 Reala linien: Botaniska terminologien fullständigt samt de viktigaste vextfamiljerna. Zoologi, Mammalia och Aves.
- 5 : t e K l a s s e n . Klassiska linien: Botanik lika med 4:de klassens realister. Zoologi, Aves och Amphibia.
 Reala linien: Botanik, växtfamiljerna fullständigare. Zoologi, Amphibia

och Pisces. Fysik, framställning af de fysiska grundbegreppen efter Berlins bearbetning af Schabus' lärobok.

6:te Klassen. Nedre afdelningen. Klassiska linien: Botanik, de viktigaste naturliga familjerna enligt Schagerströms lärobok. Zoologi, vertebrerade djuren fullständigt. Fysik, kap. 1—5 till Aerostatiken, jemte öfningsexempel, efter ofvannämnde lärobok.

Reallinien: Fysik lika med klassiska linien; Kemi, om metalloiderna till syror, efter Berlins mindre lärobok.

Öfre afdelningen: Schagerströms Lärobok fullständigt. Insamling och examinering af samtliga i trakten befintliga Fanerogamer och Ormbunkar. Zoologi, Sundevalls lärobok fullständigt. Akustik och Optik efter Schabus.

7:de Klassen. Fysik, läran om magnetism och elektriciteten; repetition af Fysiken.

M a t h e m a t i k.

1:sta Klassen. De fyra räknesätten i hela tal. Geometrisk åskådninglära, 1:a kursen, efter lärobok af Bergius.

2:dra Klassen. 1:a lexlaget: inledning till bråk efter Zweigbergks aritmetik. 2:a lexlaget: bråk och decimalbråk. 3:e lexlaget: till enkel reg. de tri. Geometri, 1:a lexlaget: inledningen till 2:a kursen af Bergii lärobok. 2:a lexlaget: till tresidingar. 3:e lexlaget: till fyrsidingar.

3:dje Klassen. Klassiska linien: Aritmetik, repetition af bråk och sorter, enkel regula de tri. Geometri, 1:a lexlaget: 26 prop. af Euklidis 1:sta bok. 2:a lexlaget: 1:sta boken fullständigt.

Reala linien: enkel och sammansatt regula de tri. Geometri första boken af Euklidis Elementa.

4:de Klassen. Klassiska linien: Aritmetik, sammansatt regula de tri och intresseräkning. Geometri: 1:a lexlaget tvenne böcker af Euklidis elementa. 2:a lexlaget trenne dito.

Reala linien: Aritmetik, intresseräkning. Algebra, inledning. Geometri, tvenne böcker af Euklides.

5:te Klassen. Klassiska linien: Algebra, 1:a lexlaget: de 4 räknesätten i hela tal och bråk. 2:a lexlaget: 1:sta gradens equationer med en obekant, efter Bergii lärobok, jemte öfningsexempel ur Björlings; Geometri, 3:dje och 4:de boken i Euklides.

Reala linien: Algebra, bråk och 1:sta gradens equationer med en obekant, efter Bergii lärobok; Geometri, repetition af de 4 första böckerna i

- Euklides, jemte lösning af problemer och theoremer ur Witts och Are-skougs lärobok.
- 6 : t e K l a s s e n . Nedre afdelningen. Klassiska linien: Algebra, equationer af 1:sta gra-den med flera obekanta, läran om digniteter och rötter efter Bergii lä-robok; Geometri, proportionsläran efter Ekman.
 Reala linien: Algebra, läran om digniteter och rötter samt 2:dra gradens equationer med en obekant; Geometri lika med klassiska linien. Beg-ge linierna: lösning af geometriska problemer och theoremer efter Hullmans öfversättning af Todhunter.
 Öfre afdelningen: Algebra, equationer af 2:dra graden med två och flera obekanta efter Björlings lärobok; Geometri, 6:te boken i Euklides jemte lösning af problemer och theoremer efter Todhunter.
- 7 : d e K l a s s e n . Nedre afdelningen: Algebra, lösning af problemer ledande till equationer af 2:dra graden med två och flera obekanta, läran om logarithmer, efter Björling; Geometriska problemer och theoremer efter Todhunter samt plana trigonometrien efter Lindmans lärobok.
 Öfre afdelningen: Algebra, arithmetiska och geometriska progressioner, repetition af hela kursen; Geometri, öfnings exempel i plana trigo-nometrien, samt repetition af Euklides.

S v e n s k a .

- 1 : s t a K l a s s e n . Formlära efter Fryxells lärobok; läsning af strödda stycken ur Sved-boms läsebok.
- 2 : d r a K l a s s e n . Första kursen af Svedboms satslära. Formlära efter Fryxell. Valda stycken ur Svedboms läsebok.
- 3 : d j e K l a s s e n . Andra kursen af Svedboms Satslära till kap. 13; Satsöfningar; valda stycken ur Svedboms Läsebok samt skriföfningar.
- 4 : d e K l a s s e n . Satslärans andra kurs avslutad. Satsöfningar under läsning af valda stycken ur Svedboms läsebok. Smärre skriftliga uppsatser.
- 5 : t e K l a s s e n . Allmän repetition af det föregående. Läsning af utmärktare Svenska författare. Ämnesskrifning.
- 6 : t e K l a s s e n . Läsning af Svenska författare samt valda stycken ur Danska och Nor-ska författare. Det allmänaste af Svenska litteraturens historia. Ut-förligare ämnesskrifning.
- 7 : d e K l a s s e n . Lika med den föregående.

Tyska.

- 2:dra Klassen. 1:a lexlaget 15 stycken, 2:a lexlaget 44 st., 3:e lexlaget till Kleine Gedichte af Svedboms elementarkurs i Tyska språket; det allmännaste af formläran efter Lyths lärobok.
- 3:dje Klassen. 25 st. af Lyths läsebok. Lyths lormlära.
- 4:de Klassen. Från 26:te till 41:sta st. af Lyths läsebok; skriftlig öfversättning till "Adverbierna" i Lyths skriföfningar.
- 5:te Klassen. Till 110:de st. af Svedboms läsebok; skriftlig öfversättning till "Den bestraffade girige" i Lyths skriföfningar.
- 6:te Klassen. Schillers "Wilhelm Tell", "Die Jungfrau von Orleans"; Göthes "Hermann und Dorothea".

Engelska.

- 3:dje Klassen. Reala linien: May's Grammatik och Läsebok, utom skriföfningarna.
- 4:de Klassen. Reala linien: till 23:de kap. af "The Vicar of Wakefield". Skriftlig öfversättning till "Blandade öfningar".
- 5:te Klassen. Reala linien: "Columbus" af Washington Irving.
- 6:te Klassen. Reala linien: lika med 5:te klassen samt 8 Kap. af "The Vicar of Wakefield".

Franska.

- 4:de Klassen. Reala linien: Oldes Grammatik till oregelbundna verberna; öfversättning till 40:de st. af Oldes Läsebok.
- 5:te Klassen. Uttafläran och Etymologien. Öfversättning till 69 stycket af Oldes Läsebok samt skrifning af 20 stycken i densamma.
- 6:te Klassen. Nedre afdelningen: Repetition af Oldes Grammatik och öfversättning af läseboken till slut samt 2:a delen af "une lecture par jour par Boniface" till p. 139. Skriföfningarna fortsatta.
Öfre afdelningen: Tredje delen af Boniface till p. 349. Skriföfningar samt öfning i muntlig öfversättning.
- 7:de Klassen. Nedre afdelningen: sednare hälften af 3:e delen i Boniface samt första hälften af den 1:sta. Skriföfningar samt öfning i muntlig öfversättning.
Öfre afdelningen: Förnämligast repetition af det förr genomgångna.

L a t i n.

- 5 : d j e K l a s s e n.** 1:a lexlaget: formläran efter Nordqvist till Nom. numeralia; Dahlströms läsebok, Colloquia. 2:a lexlaget: hela formläran efter Nordqvist och Dahlströms läsebok, Colloquia och Fabulæ, jemte inlärande af ord och fraser ur läseboken.
- 4 : d e K l a s s e n.** 1:a lexlaget: Corn. Nep. Vitæ Imper. III och IV; Nordqvists satslära till Obj. i Dativus. 2:a lexlaget: C. N. V. Imp. III, IV och 2 kap. af V; Satslära till Adverbial. 5:e lexlaget: Corn. N. I—IV; Satslära till 5 kap. 4:e lexlaget: Præfatio och I—VI; Nordqvists formlära och satslära till 5 kap. repeter. Hela klassen: skriftliga öfversättningar från modersmålet på lärorummet.
- 5 : t e K l a s s e n.** Cornelius Nepos, Vitæ Imperatorum XVI—XXV; Cæsar: de bello Gallico Lib. I; Brodén, Valda stycken ur Ovidii Metamorioser, styckena I—VIII. Grammatik efter Nordqvist och Rabe. Hemthemata och extemporalier.
- 6 : t e K l a s s e n.** Nedre afdelningen: Cic., Orat. pro arch. Poëta, in Catil. I—IV; Liv. II, capp. 1—20. Brodén, Valda stycken ur Ovidii Metamorfoser IX—XIV, samt kursoriskt af Ov. Metamorfoser I—III de berättelser, som ej finnas upptagna i Brodéns anthologi. Hemthemata och extemporalier. Öfre afdelningen: Liv. II och repet. af I, II; Virg. Æn. I—III. Grammatik, extemporalier och hemthemata gemensamt med klassen VII.
- 7 : d e K l a s s e n.** Cic. Quæst. Tuscul. I, Hor. Od. I—III.

G r e k i s k a.

- 4 : d e K l a s s e n.** Substantivernas och adjektivernas declination, pronomina, paradigmerna för verba muta och liquida efter Krügers grammatik, Årres Läsebok 2:a kursen.
- 5 : t e K l a s s e n.** 1:a lexlaget: Xenophons Anabasis, Lib. I kapp. I—VIII samt grammatik efter Krüger. 2:a lexlaget: Xenophons Anabasis från 1:sta Bokens kap. IX till andra Bokens slut, samt repetition af det under förra läsåret genomgångna. Grammatik efter Lange.
- 6 : t e K l a s s e n.** Nedre afdelningen: Xenophons Anabasis, 2 böcker. Homeros' Odysseé, 2 rhapsodier. Extemporerade skriföfningar 2 timmar i veckan. Öfre afdelningen oeh
- 7 : d e K l a s s e n.** Nedre afdelningen: Xenophons Anabasis, en bok. Homeros' Odysseé, en rhapsodi. Homeros' Iliad, 2 rhapsodier. Extemporalier.

Öfre afdelningen: Herodotos' första bok. Extemporalier. I båda klasserna har den Aulin-Krügerska grammatiken blifvit begagnad.

H e b r e i s k a.

7:de Klassen. Det viktigaste af formläran efter Lindbergs grammatik.

F i l o s o f i.

7:de Klassen. Öfre afdelningen: Afzelii, Logik samt psykologi efter ett handskrifvet sammandrag.

S å n g - o c h I n s t r u m e n t a l m u s i k.

Vid sångöfningarne har, såsom föregående åren, ungdomen varit indelad i 3 afdelningar, af hvilka den första innefattat nybörjare och mindre försigkomna från läroverkets lägre klasser, som sysselsatts med notläsning, tonträffning, exempel från taflan, öfningsstycken ur 1:a kursen af Nordbloms sångskola samt åtskilliga choralmelodier. Andra afdelningen, innefattande Sopraner och Altar, har dels fortsatt med tonträffning och andra förberedande öfningar, dels choraler och andra sånger en- och tvåstämmigt, äfvensom fyrstämmigt tillsammans med den äldre afdelningen. Denna eller tredje afdelningen, bestående af Barytoner och Basar, har hufvudsakligen öfvat Trion och Quartetter. Sångöfningarne hafva varit behäftade med svårigheter och hinder, förorsakade dels af en allmännare disposition för heshet och bröståkommor under den kallare årstiden, dels ock af målbrottets ogynsamma inflytande, i synnerhet på de lägre stämmorna, då erfarenheten visar att ynglingen sällan hinner passera ens det värsta målbrotts-stadiet, innan han från läroverket afgår. I Sång hafva 31 lärjungar deltagit; uti Instrumentalmusik 13, hvaribland 7 på Piano, 3 på Violin, 2 på Violoncell (hvaraf den ena äfven öfvat Piano) och 2 i Flöjtblåsning. Med de mera försigkomna hafva jemte tekniska öfningar, duetter m. m. äfven utförts några af läraren arrangerade ensemblesaker för violiner, violoncell och piano.

T e c k n i n g.

De första grunderna, efter Köhlers ritkurs; figurteckning, efter etuder af Julien; ornament-, frukt-, djur-, landskaps och perspektivritning efter åtskillige författare.

G y m n a s t i k.

Vanlig skolgymnastik, dels fristående, dels med biträde af attiralj, samt vapenöfningar, marscher och manövrer.

B) *Lärarne.*

Ordinaries saknas ännu på följande lärareplatser: nemligen det till följe af Kongl. Maj:ts Nådiga Cirkulärbref den 11 December 1865 *nyinrättade lektoratet* i Historia och Modersmålet, en allt från den 1 December 1861 *ledig adjunktur* i Naturalhistoria, Kemi och Matematik, samt en sedan den 1 April 1862 *vakant adjunktsbefattning* i Historia, Latin och Kristendom.

Till *vikarierande* adjunkter hafva Gymnastikläraren Löjtnant C. O. Forsgren och Studeranden vid Upsala Universitet E. A. Selberg varit under hela läsåret af Eforalstyrelsen förordnade. Dessa vikariers undervisningsåligganden hafva dock under en del af läsåret blifvit genom andra personer bestridda. Sålunda har Studeranden vid Upsala Universitet C. O. Bräckberg, vid för Löjtnant Forsgren ofta inträffade sjukdomsfall eller hans af militärtjensten föranledda hinder, hufvudsakligen bestridt undervisningen i 1:a klassen; samt Studeranden vid Upsala universitet O. H. Risén, vid inträffadt hinder för v. adjunkten Selberg med anledning af fadrens oförmodade dödsfall, biträdt vid upprätthållandet af dennes undervisningsåligganden. Dessutom bestriddes undervisningen i Teckning under Kapiten Mühlfeldts sjukdom sistlidne hösttermin af Studeranden vid Upsala Universitet B. G. Kuylenstjerna.

Kongl. Maj:t har funnit godt förklara följande lärare berättigade att från och med innevarande år åtnjuta lön i *högre lönegrader*, nemligen Adjunkten Fil. D:r N. M. Jonson i 2:a lönegraden med 1500 Rdr, Adjunkten C. G. R. Svenson i 2:a lönegraden med 1500 Rdr, Läraren i Musik och Sång Direktör A. Mentzer i 2:a lönegraden med 750 Rdr.

Klassföreståndare: Lektor Hammargren för sjunde klassen, Lektor Dalén för sjette, Lektor Brandt för femte, Adjunkten Augustin för fjerde, Adjunkten Svenson för tredje, Adjunkten Öhmark för andra, v. Adjunkten Forsgren för första klassen.

Understödd med ett af Kongl. Maj:t i nåder beviljadt reseanslag af 750 rdr rmt företog undertecknad Rektor sistlidne sommar i pedagogiskt ändamål en resa, som anträdde den 16 Juni och räckte till den 24 Augusti. Derunder besöktes läroverk i Tyskland och Schweiz, nemligen die gelehrte Schule och die Realschule vid Johanneum i Hamburg, Gymnasium i Göttingen, Lyceerna i Heidelberg, Mannheim och Karlsruhe, Pedagogium i Esslingen, Gymnasierna i Heilbronn och Stuttgart, die Königl. Studienanstalten i Erlangen och Nürnberg, Kantonskolan i Zürich, Gymnasium i Frankfurt am Mayn och Friedr. Wilhelms Gymnasium i Köln. Som min tid allt ifrån återkomsten från denna resa strax före sommarferienas utgång varit upptagen af tjenstegöromål, får jag först under de nu stundande ferierna tillfälle att sammanfatta de vid nämnda läroverk af mig gjorda iakttagelser i afseende på undervisningsmetoder i de till min lärarebefattning hörande och dermed sammanhängande ämnen äfvensom i afseende på undervisningens ordnande i det hela m. m., hvarom det blifvit mig ålagdt att till Kongl. Ecklesiastikdepartementet afgifva berättelse.

C) *Lärjungarne.*

Efter avslutad afgångsexamen den 23 i denna månad, i enlighet med föreskrifterna

i Kongl. Maj:ts nådiga Stadga af den 11 April 1862, blefvo lärjungarne i klassen VII,2 F. A. Liljesköld, A. J. Blix, P. L. A. Bergström, och A. C. Westerlund förklarade ega den mogenhet, som en fullständig elementarundervisning afser att bibringa, och från läroverket dimitterade.

Före avslutad lärokurs hafva följande lärjungar afgått, nemligen under sistlidna sommarferier: från klass. VI,1 C. F. Schüssler till apothek; från klass. IV A. B. Roos till handel, P. Öhrvall utan anmälan, N. M. H. Sunding till handel, J. J. A. W. Andersson att med föräldrarna afflytta till Stockholm, A. W. Söderberg utan anmälan, H. O. Östlund till Gefle elementarläroverk; från klass. III R. G. A. Ström, död den 6 sistl. Juni å Frösö läger, J. S. B. Nordlander utan anmälan, J. A. Holmberg till handel, J. Eriksson utan anmälan; från klass. II O. Eriksson utan anmälan, C. E. Sjöström utan anmälan, H. A. Holm till Stockholms slöjdskola, M. Oldstedt till handel, J. Lundgren utan anmälan, P. Eriksson utan anmälan, O. Björklund till Sundsvalls elementarläroverk, P. O. Mellgren utan anmälan; från klass. I P. A. V. Ocklind till Skellefteå elementarläroverk; höstterminen: från klassen VI,1 J. J. Pira till skrivarebefattning, N. Löfvenmark på fadrens begäran, J. F. Edvall till apothek; från klassen V E. F. Liljesköld till apothek, J. C:son Huss till privatundervisning, W. U. F. V. Behm till Bruk; från klassen III C. A. Lundholm till handel; under julferierna, utan anmälan: från klassen IV Z. Åslund, från klassen II O. Laurén och O. Eriksson, från klassen I N. Falk; under vinterterminen: från klassen VI,1 P. F. L. Du Rietz till apothek, från klassen I E. G. H. Forsberg på fadrens begäran, And. Tunell till landbruk; under vårterminen: från klassen VI,1 J. Salmons-son till landbruk, P. O. S. Liljesköld till sjömansyrket; från klassen I O. Nilsson till landbruk.

Frånvarande: hela läsåret P. S. Skogh i klassen IV; höstterminen M. P. Mattsson^d i klassen IV och P. J:son Genberg i klassen III; vårterminen J. Söderqvist i klassen IV.

Återkomne: höstterminen 1 lärjunge i klassen V och 1 i klassen III; vinterterminen 1 i klassen IV och 1 i klassen III; vårterminen 1 i klassen III, alla efter en termins frånvaro.

Inskrifne: höstterminen 14, vinterterminen 5, vårterminen 4; under läsåret tillsammans 25 lärjungar.

Uppflyttade: höstterminen 18 lärjungar till klassen II, 15 till III, 6 till IV, 5 till V, 3 till VI,1, 2 till VII,1; vinterterminen 8 till II, 6 till IV, 5 till V, 1 till VI,1, 4 till VII,2; vårterminen till denna dag 5 till II, 5 till IV, 2 till V, 5 till VI,1, 1 till VI,2; således från läsårets början till innevarande dag 31 till II, 15 till III, 15 till IV, 10 till V, 9 till VI,1, 1 till VI,2, 2 till VII,1, 4 till VII,2.

Från klassiska till reala linien hafva 3 lärjungar öfvergått, hvaraf 1 i klassen V, 1 i VI,1 och 1 i VI,2.

Lärjungarnas antal utgjorde vid *höstterminens början* 148, deraf 45 i klassen I, 28 i II, 22 i III, 18 i IV, 17 i V, 12 i VI,1, 4 i VI,2, 2 i VI,1. Af dessa tillhörde 16 realklasserna, nemligen 4 klassen III, 2 IV, 3 V, 2 VI,1. *Vid vinterterminens början* var hela antalet 144, af hvilka 31 i I, 29 i II, 31 i III, 20 i IV, 16 i V, 11 i VI,1, 2 VI,2, 4 i VII,1;

hvaribland på reallinien 5 i III, 4 i IV, 5 i V, 2 i VI,1, 4 i VI,2. Vid vårterminens början uppgick lärjungeantalet till 145, hvaraf 26 i I, 56 i II, 26 i III, 22 i IV, 18 i V, 11 i VI,1, 2 i VI,2, 4 i VII,1. Till realklasserna hörde 15 af detta antal, deraf 2 i III, 4 i IV, 6 i V, 2 i VI,1 och 1 i VII,2.

För närvarande finnas 61 lärjungar på den gemensamma linien, hvaraf 20 i klassen I och 41 i II; 14 på den reala linien, deraf 2 i III, 4 i IV, 6 i V, 1 i VI,1 och 1 i VI,2; 64 på den klassiska linien, bland hvilka 21 i III, 19 i IV, 9 i V, 12 i VI,1 och 3 i VI,2; tillsammans 139 på alla linier.

Från *Gymnastik* hafva på grund af läkarebesigtning 20 lärjungar under höstterminen och ett lika antal äfvenledes under vinter- och vårterminerna varit befriade. Från *Teckning* hafva 3 åtnjutit betrielse.

D) Skollokalen.

Utom afhjelpandet af några mindre bristfälligheter i lärosalarna och vaktmästarebyggningen hafva inga åtgärder till skollokalens förbättring eller inredning af flere för undervisningen och materialens förvarande behöflige rum blifvit under året vidtagna.

E) Undervisningsmaterielen.

Boksamlingen har blifvit ökad med följande gåfvor:

af *Kongl. Norska Eckl.-Departementet*: Munch, Det Norske Folks Historie, 8 Bind (med Forf. Portr.); Keyser, Norges Kirkehistorie, 2 Bind (med Forf. Portr.); Lange, Norges Klosterhistorie, 2 Hefter (med Forf. Portr.); Mindesmärker af Middelalderens Kunst i Norge, 10 Plancher med Text i 3 Hefter;

af *Kongl. Statistiska Centralbyrån*: Underdånig berättelse för åren 1856—60, 2:a afdelningen;

af *Professor J. G. Agardh*: Species, genera & ordines Algarum I & II, Theoria systematis plantarum cum Tab. XXVIII, Recensio specierum generis Pteridis;

af *Norrl. Nationen i Upsala*: Upsala Universitets kataloger för höstterminen 1864 och för vårterminen 1865;

af *Provincialläkaren Doktor Strandberg*: Series S. S. Theol. Doctorum universæ Sveciæ & Fenniæ, quam, post U. v. Troil A:o 1795, auxit et continuavit D:r Olavus Strandberg, A-skersundix 1862;

af *Vaktmästaren J. P. Sundqvist*: Biblia hebraica non punctata accurant. Leusdeno & Eisenmengeri. Francof. 1694;

af *Stud. J. Löfvenmark*: Lexicon græcolatinum ex Constantini aliorumque scriptis collectum ed. Jo. Crispinus 1568;

af *Stud. O. Lundin*: Foederalia epistolica oder die tägliche Erneuerung des Tauf-Bundes v. Christophoro Koch. Leipzig 1697.

af Handl. *A. W. Hjelm*: Tunelds Geografi öfver Sverige;

af Kopparslagaren *Högvall*: Almanachor af åren 1682, 1684 och 1756 samt 1 ex. af Åbo Tidningar för år 1797;

af Ingeniör *A. Backman*: Tannhäuser, ballad af Emanuel Geibel, komponerad för baryton och orchester af Söderman, partitur och klaverutdrag med svensk och tysk text;

De Svenska läroverkens årsberättelser 1864.

Dessutom har det *Zetterströmska Biblioteket* erhållit en betydlig tillökning genom afl. Kontraktsposten O. Nordenströms i Offerdal till detsamma skänkta boksamling, tillsammans 559 verk.

Af läroverkets medel hafva till anskaffande af böcker och musikalier under år 1864 utgifvits 154 Rdr 70 öre.

Till *Antiquitets- och Myntsamlingen* hafva bidrag blifvit gifna af

Kongl. Svenska Akademien: ett exemplar af den för 1864 preglade medaljen öfver Sv. Lagerberg; Handl. *J. Ångman*: Gustaf I:s markstycke af år 1557; Skogsuppsyningsmannen *N. E. Eld*: en sedel å 12 daler kmt af 1760 och en d:o å 16 skilling riksgälds; Artisten *J. A. Winqvist*: 1 nordamerikanskt, 1 spanskt, 1 ostindiskt, 1 danskt, 1 österrikiskt och 2 ryska kopparmynt samt 2 kataloger öfver större myntsamlingar; Enkefru *Holstein*: minnespenning öfver Marie Anne Charlotte Cordet; Handlanden *Em. Em. Charlier*: 1 tyskt smt; Kronolänsmannen *P. Holm*: 1 gammalt sv. smt; Kyrkovärden *Erik Ersson* i Tullingsås, Ströms socken: 1 gammalt sv. kmt; Handlanden *Hillerström*: 1 gammalt sv. smt; Byggmästaren *O. Lindberg*: 2 norska, 1 franskt och 1 belgiskt kmt samt 1 engelskt smt från medeltiden; Doktor *Strandberg*: 3 danska smt, 1 svenskt, 1 danskt, 1 engelskt och 1 ryskt kmt; Kopparslagaren *C. A. Högvall*: 6 ryska, 2 danska och 1 svenskt kmt samt 1 engelsk jetton af messing; Handlanden *Nils Isaksson* och Bonden *Erik Jönsson* i Backen, Fölinge s:n: 5 danska och 1 franskt smt, 15 svenska, 2 danska, 1 ryskt och 1 arabiskt kmt; Läroverksadjunkten *L. F. Weinberg*: 1 nederländsk ducaton af 1785, Johan III:s 8 öre af 1575, minnespenningar i silfver öfver Sofia Albertina, Carl XIII och Catharina II samt ett gammalt spanskt smt; Agromomen *Richter*: 1 svenskt kmt; Snickaremästaren *J. P. Livén*: 1 norskt och 1 franskt smt; Räntmästaren *O. P. Hellberg*: 1 femfrancestycke af guld; Löjtnanten *Delin*: 1 danskt, 1 engelskt och 1 franskt smt; Fanjunkaren *S. M. Borin*: 1 gammalt svenskt och 1 danskt kmt; Landssekreteraren *P. G. Rissler*: Carl XII:s kopparplåt å 2 D. s.m. 1712, 2 st. dito å 1 D. s.m. 1715, 1716; Gästgifv. *Jonas Jonsson* i Svensta, Bergs s:n: 1 gammalt sv. smt; Handl. *J. O:son Wallström*: 1 slesvigholsteinskt och 1 preussiskt smt samt 2 svenska, 4 danska, 1 engelskt, 1 franskt, 1 belgiskt, 1 preussiskt, 1 ryskt och 1 osindiskt kmt; Handelsbokh. *E. G. Ruth*: 1 turkiskt smt; Handl. *C. Åström* från Småland: 1 gammalt danskt smt; Ingeniör *Jonsson*: 1 norskt smt; Handl. *G. Göransson* i Östersund: 1 svenskt, 1 norskt och 1 danskt smt samt 3 svenska och 1 danskt kmt; Torparen *Jon Bengtsson* i Offerdahl och Änge: 1 gammalt sv. kmt;

Bagaren *C. A. Lindgren*: 1 ryskt och 1 brasilianskt kmt; Kyrkovärden *Magnus Andersson* i Korsta Liths s:n: 1 gammalt obekant mynt; Handlanden *A. W. Hjelm*: 1 riksbanknot å 40 daler af år 1664; e. o. Landskanslisten *J. Olsson*: 1 engelskt smt och 5 engelska jettoner af messing; Handl. *A. Olsén*: 1 gammalt svenskt smt; samt af skolans lärjungar, neml. *P. A. Afzelius*: 1 belgiskt kmt; *Z. Åslund*: 5 danska, 4 norska och 1 engelskt kmt; *O. Lindgren*: 2 norska, 1 franskt, och 1 engelskt kmt; *A. G. Lundholm*: 6 svenska, 1 norskt och 1 danskt kmt; *O. T. Wessman*: 1 svenskt och 3 danska kmt; *P. O. S. Liljesköld*: 2 gamla sv. och 1 ryskt kmt; *A. O. Lind*: 1 danskt smt och 2 svenska kmt; *O. Svensson*: 1 ryskt kmt; *C. O. Wessman*: 1 danskt, 1 tyskt, 1 engelskt och 1 ryskt kmt; *L. A. C. Burman*: 1 svenskt kmt; *A. Sahlin*: minnespenning i silfver af 7:de storleken öfver *C. A. Ehrensvärd*; *S. O. Sahlin*: d:o d:o öfver *J. G. Gahn*; *J. P. Genberg*: 1 svenskt, 1 danskt och 1 engelskt smt samt 1 engelskt och 3 ryska kmt; *J. Hedin*: 1 franskt kmt; *G. H. L. Mühlfelt*: 1 ryskt kmt; *C. A. Werner*: 2 norska, 1 danskt och 1 spanskt kmt samt 1 danskt smt; *M. Bergström*: 1 svenskt och 2 danska kmt; *O. Eriksson Rödström*: 1 svenskt, 2 danska och 1 ryskt kmt; *J. Agerberg*: 1 sv. och 1 hanoveranskt kmt; *G. Svärd*: 2 danska, och 1 ryskt smt, 4 svenska, 2 norska och 2 danska kmt; *L. Häggström*: 1 engelskt smt och 1 danskt kmt.

Myntsamlingen har dessutom ökats genom köp af mynt för en summa af 55 rdr 42 öre, hvartill Bredmanska inventariifonden bidragit.

För myntsamlingens förvarande har af nämnde fond utgifvits 159 rdr 25 öre till anskaffande af ett större ändamålsenligt skåp.

Fysiska Instrumentsamlingen har blifvit ökad med en *Camera Obscura* samt diverse behöfliga verktyg.

Naturaliesamlingarna hafva erhållit följande gåfvor

af Provincialläkaren *Doktor Strandberg*: en större samling monstrositeter och kuriositeter ur såväl djur- som växtriket jemte åtskillige stenarter; Byggmästaren *Rissler*: ett elghufvud till uppstoppning; Studeranden *E. Holmberg* i Stugun: 2 i sprit förvarade ex. af Triton palustre, 1 d:o d:o af *Hirudo sanguisuga*; Studeranden vid läroverket *N. E. Helledahl*: 1 uppstoppadt exemplar af Hönshöken (*Astur palumbarius*.)

För denna samling har ännu ett glasskåp anskaffats för en summa af 121 rdr 50 öre, hvartill nästan hela bidraget utgått af Bredmanska inventariifonden.

Läroverkets inventarier hafva dessutom blifvit ökade genom inköp af ett större skåp till förvaring af instrumenter och noter för den Musikaliska undervisningen, två större bord, behöfliga vid undervisningen i Fysik och Kemi, samt ytterligare två stycken taklampor.

Sedan berättelsen för nästlidna läseår redan var afgifven, förärades af samme o-nämnde ädelmodige välgörare, som en tid bortåt årligen förstärkt premiekassan med en gåf-

va af 30 rdr rmt, åter en lika stor summa, hvilken, enligt gifvarens föreskrift, vid läsårets afslutande den 5 sislidne Juni utdelades till tre behöfvande, genom goda seder, flit och skicklighet utmärkta ynglingar.

F) *Examina.*

Afgångsexamen har under loppet af innevarande vårtermin varit anställd med fyra lärjungar i klassen VII,2, hvilka, såsom ofvan nämndes, blifvit mogna förklarade och från läroverket dimitterade. Enligt af Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Ecklesiastikdepartementet gifven föreskrift aflades *de skriftliga examensproffen* följande dagar af April månad, nemligen: uppsatser på modersmålet fredagen den 21 kl. 8 f.m.—kl. 2 e. m., latinskt översättningsprof lördagen den 22 kl. 8 f.m.—kl. 2 e.m., det geometriska profvet måndagen den 24 kl. 8—12 f.m., franskt översättningsprof samma dag kl. 5—6 e.m., det algebraiska profvet tisdagen den 25 kl. 8—12 f.m. Den *muntliga examen* uti kristendom, latinska, grekiska och franska språken, matematik och fysik, historia och geografi, samt filosofisk propeudeutik, tog sin början, enligt Herr Departementschefens förordnande, tisdagen den 25 i denna månad kl. 8 f.m. och pågick för- och eftermiddagen tillsammans sju och en half timme under ledning och tillsyn af de af Kongl. Maj:t förordnade Censorerna Professorn vid Lunds Universitet Fil. Doktor Herr **C. W. Liuder** och Adjunkten vid Upsala Universitet Fil. Doktor Herr **T. R. Thalén**. Att öfvervara examen hade Eforus anmodat Herrar Landshöfdingen och Kommendören **C. G. Lagercrantz**, Häradshöfdingen **J. G. Hasselberg**, Provinciälläkaren Doktor **E. M. Grenholm** och Stadspredikanten Fil. Doktor **N. T. Feltström**, af hvilka dock Herr Landshöfdingen Lagercrantz, med anledning af en förut utsatt resa i länet, blef förhindrad att vara närvarande. Vid detta tillfälle saknades äfven läroverkets vördade *Inspektor*, som, för den tröga postgången, allt för sent skulle blifvit underrättad om tiden för denna examen, hvarom det endast genom telegram var Eforus möjligt att på förhand meddela Rektorsembetet under rättelse, deremot Efori fullständiga officiela skrifvelse i ämnet framkom först den 25 e.m., när examen nära vara fslutad.

Offentliga flyttningsexamina hafva hållits hvarje onsdag och lördag, samt vid större tillopp af examenstagare äfven på andra dagar.

Årsexamen kommer att anställas thorsdagen den 1 instundande Juni under inscendande af läroverkets *Inspektor* Herr Kontraktsposten och Ordensledamoten **J. Östlund**. Att såsom *ledare och vittnen* öfvervara denna examen har Eforalstyrelsen anmodat Herrar Landshöfdingen och Kommendören **C. G. Lagercrantz**, Landskamereraren och Riddaren **C. H. Ekberg**, Häradshöfdingen **J. G. Hasselberg** och Borgmästaren **J. J. Rosén**. Efter förrättad bön, hvar till ungdomen samlar sig kl. 7,40', fortgå förhören i alla klasser kl. 8—10 f.m. och kl. 11 f.m. — 2 e.m. Fredagen den 2 Juni kl. 10 f.m. sker uppvisning i Sång och Instrumental-

musik. Derpå förrättas premieutdelning och flyttning, hvarefter lärjungarne hemförlofvas till den 30 nästkommande Augusti, då innevarande års hösttermin enligt H. H. Efori förskrift kommer att taga sin början.

Å läroverkets vägnar får jag till öfvervarande af bemälda årsexamen, som anställes thorsdagen den 1 nästinstundande Juni, och de förrättningar, med hvilka läsåret fredagen den 2 i samma månad kommer att afslutas, härmed vördsamt inbjuda såväl lärjungarnes föräldrar och målsmän, som ock andra den offentliga undervisningens gynnare och vänner.

Östersund den 27 Maj 1865.

A. Sundberg.
